

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5920017
 ชื่อโครงการ : การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์เพื่อเสริมสร้าง
 จิตความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ทุเรียนในภาคใต้
 ชื่อนักวิจัย : ชัญญภาภักดิ์ หล้าแหล่ง
 E-mail Address : aj.pu@hotmail.com
 ระยะเวลาโครงการ : 1 ปี

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) โครงสร้างเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทาน และระบบโลจิสติกส์ของผลิตภัณฑ์ทุเรียนตั้งแต่เกษตรกรจนถึงผู้บริโภคปลายทาง 2) ต้นทุนผลตอบแทนของการปลูกทุเรียนและต้นทุนโลจิสติกส์ในห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ทุเรียน 3) ประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ทุเรียน และ 4) เสนอแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อเพิ่มจิตความสามารถในการแข่งขันให้กับผลิตภัณฑ์ทุเรียน

ผลการศึกษาพบว่า ห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ทุเรียนในภาคใต้ ประกอบด้วย ต้นน้ำ ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน กลางน้ำ ประกอบด้วย พ่อค้ารวบรวม สหกรณ์ ห้างสรรพสินค้า พ่อค้าคนกลาง โรงงานแปรรูป ผู้ประกอบการคัดแยก/ล้าง และผู้ส่งออก ปลายน้ำ ได้แก่ ผู้ส่งออก ลูกค้าภายในประเทศ ตลาดต่างประเทศ

ผลการศึกษาด้านต้นทุนการผลิต ต้นทุนการขนส่ง และผลตอบแทนในการปลูกทุเรียนของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า

1. ต้นทุนการผลิตคงที่ เท่ากับ 8,210 บาท/ไร่
2. ต้นทุนการผลิตผันแปร เท่ากับ 9,658 บาท/ไร่
3. ต้นทุนการผลิตรวม เท่ากับ 17,868 บาท/ไร่
4. ต้นทุนการผลิตรวมเฉลี่ย เท่ากับ 18.23 บาท/ กิโลกรัม
5. ต้นทุนการขนส่งรวม เท่ากับ 318 บาท/ไร่
6. ต้นทุนการขนส่งเฉลี่ย เท่ากับ 0.32 บาท/ กิโลกรัม
7. ผลตอบแทนสุทธิรวม เท่ากับ 83,300 บาท/ไร่
8. ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย เท่ากับ 85 บาท/ กิโลกรัม

ผลการศึกษาต้นทุนโลจิสติกส์ของเกษตรกรและผู้ประกอบการ พบว่า

1. ต้นทุนโลจิสติกส์ของเกษตรกร

- ค่าแรงในการขนส่ง เท่ากับ 1.95 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 82.3 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เท่ากับ 0.32 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 13.50 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าสูญเสียที่เกิดจากการขนส่ง เท่ากับ 0.05 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 2.1 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เท่ากับ 0.05 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 2.1 ของต้นทุนทั้งหมด

2. ต้นทุนโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการคัดแยก

- ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เท่ากับ 4.5 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 38.3 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าบรรจุภัณฑ์ เท่ากับ 3.5 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 29.8 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าแรงงาน เท่ากับ 2.5 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 21.3 ของต้นทุนทั้งหมด
- สูญเสียที่เกิดจากการขนส่ง เท่ากับ 0.75 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 6.4 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เท่ากับ 0.5 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 4.2 ของต้นทุนทั้งหมด

3. ต้นทุนโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการแปรรูป

- ค่าใช้จ่ายในการขาย เท่ากับ 3.4 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 41.0 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าขนส่ง เท่ากับ 2.9 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 34.9 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าบรรจุภัณฑ์ เท่ากับ 1.8 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 21.7 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าสูญเสียที่เกิดในกระบวนการ เท่ากับ 0.1 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 1.2 ของต้นทุนทั้งหมด
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เท่ากับ 0.1 บาท/ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 1.2 ของต้นทุนทั้งหมด

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการเพาะปลูก ซึ่งพิจารณาได้จากขนาดหรือน้ำหนัก รูปทรง ผิว รสชาติของผลผลิต พบว่า ผลผลิตที่เกษตรกรได้รับส่วนใหญ่จะมีมาตรฐานตามเกณฑ์คุณภาพดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 80-90 ของผลผลิตที่ได้ทั้งหมด

ประสิทธิภาพการเพาะปลูกด้านต้นทุน พบว่า เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว รวมทั้งสิ้นเฉลี่ย 17,868 บาทต่อไร่ หรือคิดเป็น 18.23 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งจัดว่าเป็นต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับมาตรฐาน

สำหรับปริมาณผลผลิตต่อไร่ที่เกษตรกรได้รับ พบว่า กว่าร้อยละ 90 ของเกษตรกรได้รับผลผลิตตามมาตรฐาน โดยอัตราผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับเมื่อเทียบกับต้นทุน คิดเป็นร้อยละ 466.3 ซึ่งนับว่าเป็นผลตอบแทนที่สูงมาก

ประสิทธิภาพการขนส่ง พบว่า มีประสิทธิภาพสูง คิดเป็นร้อยละ 98 หรือมีปริมาณการสูญเสียจากการขนส่งเพียงร้อยละ 0.2

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการคัดแยก (ล้าง/ลานทุเรียน) ด้านคุณภาพการดำเนินงาน พบว่า นโยบายการบริหารที่สำคัญ คือ คุณภาพผลผลิต และความซื่อสัตย์ในการดำเนินธุรกิจ สำหรับความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่สำคัญคือ ทักษะการคัดแยก การจัดการคุณภาพผลผลิตทุเรียน ในด้านบรรจุก้นท์เพื่อการส่งออกที่กิจการใช้อยู่ค่อนข้างมีคุณภาพสูง ซึ่งมีราคาต้นทุนอยู่ที่ 56 บาทต่อกลัง โดยรวมแล้วผู้ประกอบการมีการบริหารงานที่มีคุณภาพเนื่องจากมีความชำนาญในการประกอบอาชีพ โดยมีผลประกอบการหรือกำไรที่ได้รับเฉลี่ยคือ ร้อยละ 30

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการแปรรูป ด้านคุณภาพการดำเนินงาน พบว่า นโยบายการบริหารที่สำคัญ คือ คุณภาพผลผลิต และความน่าสนใจของบรรจุก้นท์ สำหรับความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่สำคัญคือ ทักษะด้านการผลิต การควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และคุณภาพการเก็บรักษาในการขนส่งจนถึงมือลูกค้ามีมาตรฐานสูง

คำสำคัญ: การจัดการโซ่อุปทาน, โลจิสติกส์, ทุเรียน, ภาคใต้

Abstract

Project Code : RDG5920017

Project Title : Supply Chain and Logistic Management of Durian Products in South of Thailand for Increasing Competitiveness.

Investigator : Chanyaphak Lalaeng

E-mail Address : aj.pu@hotmail.com

Project Period : 1 year

The objectives of this research were to; 1) Study the connection structure of supply chain and logistic system of durian product from farmer to final consumers. 2) Study cost and benefit of growing durian and logistic costs of durian product. 3) Study the performance of people who related in supply chain and logistics of durian products. 4) To propose a development approach and improve operational efficiency to increase competitive approach and improve operational efficiency to increase competitive advantage of durian product.

The results of study found that a supply chain of durian products in south of Thailand, Include: 1) Upstream such as, durian farmers 2) Middle such as, cooperatives, department stores, middlemen, processing plants, operators and exporters 3) Downstream such as, exporters, domestic customers, foreign customers.

Results of the study of cost of production and transportation of durian and the return of growing durian were;

- 1) Fixed cost was 8,210 baht / rai
- 2) Variable was is 9,658 baht / rai
- 3) Total cost was 17,868 baht / rai
- 4) Average total cost was 18.23 baht / kilogram
- 5) Total transportation cost was 318 baht / rai
- 6) Average cost of transportation was 0.32 baht / kilogram
- 7) Gross return was 83,300 baht / rai
- 8) Average return was 85 baht / kilogram.

Results of logistic costs of farmers and operators;

1) Logistic costs of farmers

- Transportation costs was 1.95 baht / kilogram, it was for 82.3% of total cost.
- The fuel cost was 0.32 baht / kilogram, it was for 13.50% of total cost.
- Loss of transportation was 0.05 baht / kilogram, it was for 2.1 percent of total cost.
- Other costs were 0.05 baht / kilogram, it was for 2.1 percent of total cost.

2) Logistic costs Separator operators

- Transportation costs was 4.5 baht / kilogram, it was for 38.3% of total cost.
- Packaging cost was 3.5 baht / kilogram, it was for 29.8% of total cost.
- The labor cost was 2.5 baht / kilogram, it was for 21.3% of the total cost.
- Loss of transportation was 0.75 baht / kilogram, it was for 6.4 percent of total cost.
- Other costs were 0.05 baht / kilogram, it was for 4.2 percent of total cost.

3) Logistic costs Processing operators

- Cost of sales is 3.4 baht / kilogram, it was for 41.0% of total cost.
- Transportation costs was 2.9 baht / kilogram, it was for 34.9% of total cost.
- Packaging cost was 1.8 baht / kilogram, it was for 21.7% of total cost.
- Loss of transportation was 0.1 baht / kilogram, it was for 1.2 percent of total cost.
- Other costs were 0.1 baht / kilogram, it was for 1.2 percent of total cost.

Results of crop growing efficiency, Considered by size or weight, shape, skin, taste, yield. It was found that the majority of the farmers' yields were standardized about at 80-90 percent of the total yield.

Cost-effective crop growing performance was found: farmers have cost of cultivation and harvesting. Total average of 17,868 baht per rai or 18.23 baht per kilogram. This is classified as standard production cost. The yield per rai of farmers was found to be more than 90% of the standard product. The return rate was compared with cost 466.3%. It was a very high return. Transportation efficiency was found to be highly effective 98 percent or 0.2 percent of transport losses.

Results of performance quality of operations of selecting operators (Durian middleman for purchase Durian) was found. Important policies of management were product quality and honesty in business operations. Important knowledge and skill in the work was selecting skills knowledge about durian quality.

The export packaging of business was relatively high quality. The cost was 56 baht per carton. In general, entrepreneurs had quality management because they had professional skills. The average earnings or profit was 30%.

Results of performance quality of operations of processing operator was found, Important policies of management were product quality and packaging appeal. Important knowledge and skill in the work were production skills, product quality control, and the quality of storage in transportation to the customer is high standard.

Keywords : Supply Chain Management, Logistic, Durian, South of Thailand